

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.9.2024.PSZ

Pani
Dominika Szalęga
Dyrektor

57 – 215 Srebrna Góra
ul. Jasna 12

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia 24 października 2024 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Rodzinny Dom Dziecka „Jak Nie My To Kto”
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Dominika Szałęga – Dyrektor, w okresie od dnia 1 września 2023 r. do dnia 12 września 2024 r. (akta kontroli str. 1)
Zakres kontroli:	Dokumentowanie pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzeganie praw dziecka oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od 1 września 2023 r. do 12 września 2024 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) ¹ Plan Wojewody Dolnośląskiego na II półrocze 2024 r. z dnia 25 czerwca 2024 r. (w tym wskazanie planu kontroli)
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	Od 12 września 2024 r. do 20 września 2024 r.
Kontrolerzy:	1. Piotr Szafarowicz, główny specjalista, upoważnienie nr 35 z dnia 23 sierpnia 2024 r., sygn. PS-NKWR.0030.35.2024.PSZ 2. Emilia Molska-Kaźmierczak, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 36 z dnia 23 sierpnia 2024 r., sygn. PS-NKWR.0030.36.2024.PSZ (akta kontroli str. 9 – 11)

¹ zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, które jednak nie wywołały skutków w zakresie działalności kontrolowanej jednostki.

III. Ustalenia kontroli:

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, wyjaśnień złożonych do protokołu przez dyrektora jednostki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe osób pracujących z dziećmi oraz rozmowy kierowanej z wychowanką. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 4/2024.

Rodzinny Dom Dziecka „Jak Nie My To Kto” w Srebrnej Górze² jest niepubliczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego prowadzoną przez Stowarzyszenie „Jak Nie My To Kto” w Ząbkowicach Śląskich na zlecenie Powiatu Ząbkowickiego oraz na podstawie zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-ZS.9423.17.2016.TB z dnia 23 grudnia 2016 r. Placówka zabezpiecza 8 miejsc dla dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Na podstawie ewidencji dzieci stwierdzono, że w okresie od września 2023 r. do stycznia 2024 r. w Placówce zamieszkiwało dziesięcioro wychowanków, natomiast od lutego 2024 r. do sierpnia 2024 r. dziewięcioro. Wojewoda Dolnośląski działając w trybie art. 95 ust. 4a ustawy wydał zezwolenia na umieszczenie w tym samym czasie w Placówce większej liczby dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 19 – 20)

Wszyscy wychowankowie zostali skierowani do Placówki na podstawie orzeczeń sądowych o umieszczeniu w pieczy zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Spośród ośmiu wychowanków zamieszkałych w Placówce na dzień kontroli dwoje osiągnęło już pełnoletność.

(dowód: akta kontroli str. 21)

² zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „Placówką”.

Na podstawie wyjaśnień dyrektora Placówki stwierdzono, że wychowankowie mieli możliwość utrzymywania kontaktów ze swoimi rodzinami. Rodzice dzieci odwiedzali je w Placówce, zabierali na spacer, mogli uczestniczyć w imprezach okolicznościowych. Na co dzień dzieci miały również możliwość kontaktów telefonicznych z osobami bliskimi. Dyrektor Placówki poinformował, że w miarę możliwości i potrzeb współpracował z rodzicami dzieci, udzielając im wsparcia i poradnictwa. W przypadku wychowanka mającego orzeczenie o niepełnosprawności II stopnia zadbano o jego dalszy pobyt, po usamodzielnieniu się, w Domu Pomocy Społecznej, ze względu na brak możliwości samodzielnej egzystencji. W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie wrócił do swojej rodziny.

(dowód: akta kontroli str. 22)

Zgodnie z art. 139 ust. 1 ustawy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oceny sytuacji dziecka dokonuje dyrektor w porozumieniu z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Przedłożona w czasie kontroli dokumentacja wykazała, że w Placówce okresowa ocena sytuacji wychowanków była dokonywana przez dyrektora i wychowawców, lecz bez udziału przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, co stanowi nieprawidłowość. Za jej powstanie nie odpowiada jednak dyrektor Placówki, gdyż o terminach planowanej oceny okresowej informował pisemnie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich. Dyrektor wraz z wychowawcami dokonywał oceny sytuacji wychowanków w obszarach wskazanych w art. 136 ustawy. W dokumentacji bezzasadnie używano pojęcia „zespół do spraw okresowej oceny”, które przypisane jest do placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistycznego – terapeutycznego. Powyższe należy wyeliminować z bieżącej praktyki. Stwierdzono ponadto, że po dokonaniu okresowej oceny, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, sporządzano wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przekazywano je do sądu, który wydał orzeczenie o umieszczeniu w pieczy zastępczej. W przypadku jednej wychowanki (z grupy kontrolnej) powyższy wniosek o zasadności dalszego pobytu w Placówce nie został przekazany do ośrodka adopcyjnego, pomimo zakwalifikowania dziecka do przysposobienia. Jest to nieprawidłowość w rozumieniu art. 139 ust. 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 18, 22, 25 – 28)

W obrębie badanej grupy kontrolnej ustalono, że dla każdego wychowanka Placówki sporządzona była, w okresie do trzech miesięcy od dnia jego umieszczenia, diagnoza

psychofizyczna, o której mowa w § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.)³. Każda z diagnoz zawierała dane i informacje dotyczące: mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, jego rozwoju, wskazań dotyczących dalszej pracy pedagogicznej, pracy z rodziną oraz przygotowania dziecka do usamodzielnienia.

(dowód: akta kontroli str. 29 – 30)

W okresie objętym kontrolą dla każdego wychowanka sporządzony był plan pomocy na czas pobytu w Placówce. W planach pomocy zostały określone cele pracy z dzieckiem oraz działania długo i krótkoterminowe w obszarach: sytuacja prawna, kontakty z rodziną, środowisko rodzinne, potrzeby dziecka, funkcjonowanie społeczne oraz edukacja. W przypadku dzieci z grupy kontrolnej brak adnotacji na planach pomocy o współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną w gminie był konsekwencją pozbawienia władzy rodzicielskiej rodziców sześciorga wychowanków. W dwóch przypadkach ograniczenia władzy rodzicielskiej plany pomocy dzieci zostały podpisane również przez przedstawiciela podmiotu wskazanego w art. 100 ust. 1 ustawy, z uwagi na brak współpracy rodziny z asystentem. Modyfikację planów pomocy dokonywano poprzez sporządzanie karty modyfikacyjnej, nie rzadziej niż do 6 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 18, 31)

W Placówce nie były prowadzone karty pobytu, o których mowa w § 17 ust. 2 rozporządzenia, co stanowi nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 32)

W okresie objętym kontrolą w stosunku do dwójki wychowanków (rodzeństwo), dokonano w marcu 2024 r. zgłoszenia do Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej – Ośrodka Adopcyjnego we Wrocławiu, zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy. Na podstawie przekazanej przez Placówkę dokumentacji, o której mowa w art. 139a ust. 1 ustawy, dzieci zostały zakwalifikowane do przysposobienia. Na dzień kontroli dzieci przebywały już w rodzinie preadopcyjnej za zgodą sądu, do czasu uprawomocnienia się orzeczenia o adopcji.

(dowód: akta kontroli str. 18, 22, 33 – 37)

³ zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem”.

W okresie podlegającym kontroli jeden wychowanek Placówki osiągnął pełnoletność i usamodzielniał się. Zgodnie z art. 145 ust. 2 – 4 ustawy terminowo wyznaczono dla niego opiekuna procesu usamodzielnienia oraz przygotowano indywidualny program usamodzielnienia. Oba dokumenty zostały zaakceptowane i zatwierdzone przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich.

(dowód: akta kontroli str. 38)

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia w Placówce prowadzona była ewidencja dzieci, zawierająca wszystkie wymagane dane i informacje. W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 5 czerwca 2023 r. w ewidencji wpisanych było łącznie 31 wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 23)

W trakcie czynności kontrolnych dyrektor Placówki poinformował, że w okresie objętym kontrolą nie było żadnych nieusprawiedliwionych nieobecności wychowanków, tym samym nie było konieczności wszczynania postępowania wyjaśniającego oraz informowania stosownych służb w świetle § 5 pkt 2 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 23)

W Placówce kwestia wypłaty kieszonkowego została uregulowana w § 22 pkt 6 Regulaminu organizacyjnego. Powyższy zapis należy zaktualizować ze względu na zmianę brzmienia § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, wprowadzoną od dnia 1 czerwca 2024 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 16 listopada 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Mając na uwadze powyższe oraz przedłożone do kontroli listy wypłat kieszonkowego stwierdzono, że w okresie od września 2023 r. do maja 2024 r. jego wysokość była zgodna z przepisami prawa, natomiast od czerwca 2024 r. już nie. Brak wypłaty kieszonkowego w okresie od czerwca do sierpnia 2024 r. w kwocie nie niższej niż 45,51 zł, stanowi nieprawidłowość. W trakcie trwania czynności kontrolnych w Placówce dyrektor wypłacił wychowankom brakujące kwoty kieszonkowego za wyżej wymienione miesiące, co zostało przez nich potwierdzone podpisami na liście wypłaty z dnia 13 września 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 24, 44 – 47)

W Rodzinnym Domu Dziecka „Jak Nie My To Kto” w Srebrnej Górze zatrudnione były cztery osoby, tj. dyrektor i trzech wychowawców. Dyrektor Placówki miała wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku pedagogika oraz wymagany staż pracy,

wychowawczynie (A.K.) miała wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku pedagogika specjalna, natomiast wychowawczynie (J.B. i W.K.) miały wykształcenie średnie i pozytywne opinie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczące predyspozycji do pełnienia funkcji wychowawcy. Wszystkie wskazane wyżej osoby złożyły oświadczenia i dokumenty potwierdzające brak ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej, brak obowiązków alimentacyjnych, niekaralność, zdolność do pracy potwierdzoną zaświadczeniami lekarskimi oraz informacje o braku figurowania w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. W Placówce nie były zatrudnione osoby do obsługi i administracji.

(dowód: akta kontroli str. 39 – 40)

W czasie prowadzonych przez dwa dni czynności kontrolnych w siedzibie Placówki tylko jedna wychowanka była obecna i wyraziła zgodę na rozmowę z inspektorami. Spośród pozostałych siedmiu wychowanków dwoje było w rodzinie preadopcyjnej, czworo w internatach w związku z nauką poza miejscem zamieszkania, a jedno dziecko miało niespełna 3 lata. Rozmowa z 16-letnią wychowanką, wyrażone przez nią oceny, uwagi oraz analiza zgromadzonej dokumentacji pozwoliły kontrolującym na przekonanie o przestrzeganiu w Placówce praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 41 – 42)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Rodzinnym Domu Dziecka „Jak Nie My To Kto” w Srebrnej Górze stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych:

- 1) Po dokonaniu w dniu 6 czerwca 2024 r. okresowej oceny nie przekazano wniosku o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce do ośrodka adopcyjnego, pomimo zakwalifikowania dziecka do przysposobienia;
- 2) Nie prowadzono dla wychowanków kart pobytu.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano dyrektorowi kontrolowanej jednostki, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego nr PS-NKWR.431.2.9.2024.PSZ.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania, należy:

1) Przekazywać do ośrodka adopcyjnego wnioski o zasadności dalszego pobytu w Placówce dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia.

Podstawa prawna: art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);

Termin realizacji: na bieżąco.

2) Prowadzić dla każdego wychowanka karty pobytu.

Podstawa prawna: § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.);

Termin realizacji: niezwłocznie.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.). W terminie do dnia **15 listopada 2024 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag, wniosków i zaleceń przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

GLÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz

(przewodniczący zespołu inspektorów)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Emilia Mojska-Kazmierczak

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

(kierownik jednostki kontrolującej)

G. B. WITKOWSKA ODDELENIE
Nadzór i Kontrola Wspierania Rodziny
Oddział Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
G. Witkowski
Grzegorz Witkowski